

NAJBOLJE KNJIŽARE I ANTIKVARIJATI - OBRAZLOŽENJE POVJERENSTVA

NAJBOLJA SAMOSTALNA KNJIŽARA

U konkurenciji za najbolju samostalnu knjižaru u Godini čitanja prijavilo se pet knjižara izvan Zagreba i pet knjižara iz Zagreba.

Knjižara **Dani lipa u Ivanić-Gradu** pravi je primjer dugogodišnjega predanog rada i knjižarskog entuzijazma. Kao jedina u gradu i okolici, knjižara ima svoje tradicionalno mjesto u mjesnoj kulturi. Uz posvećivanje osobite pozornosti na domaću književnost, knjižara je i mjesto književnih događanja. Knjižarski je dio raznovrstan i oblikuje se prema potrebama mjesnog čitateljstva. Stoga knjižara Dani lipa zaslužuje svaku pohvalu za svoj rad i značajnu ulogu u književno-kulturnom životu Ivanić-Grada i šire okolice.

Knjižara Val u Rijeci specijalizirana je za domaću knjigu te djeluje kao knjižara-klub u centru Rijeke. Širok izbor izdavača i žanrova dostupan je uživo i online, a osobit je naglasak na izdanjima mjesnih nakladnika te na riječke, regionalne i jadranske teme. Sve navedeno, kao i udoban prostor pogodan za književne večeri i promocije, knjižaru Val čini jedinstvenom.

Striparnica Columbo u Splitu, osnovana početkom Godine čitanja, ističe se svojom profiliranosti te aktivnim djelovanjem na mjesnom, ali i širem području donoseći široku ponudu izdanja – stripova te knjiga i časopisa vezanih uz područje stripa. Nevelik, ali moderno opremljen prostor svojom prividnom opuštenosti u prezentaciji i novih i rabljenih izdanja, ima veliki potencijal za daljnji razvoj i rast u važno mjesto gradske kulturne scene. Također i planovi za održavanje različitih manifestacija i radionica vezanih za, naročito domaću, odnosno splitsku, stripovsku scenu. U tom smislu, svojom jedinstvenom i značajnom ulogom u svijetu čitanja Striparnica Columbo dobiva **treću nagradu** za najbolju samostalnu knjižaru u Godini čitanja izvan Zagreba.

Knjižara Nova u Osijeku svojom je lokacijom u samom srcu grada, brižno osmišljenim izlogom, golemim izborom naslova i najrazličitijih književnih žanrova, ali i prostorom za kulturna i književna događanja, već tradicionalno književno i kulturno središte Osijeka i okolice. Zahvaljujući širokom izboru izdanja, od književnih časopisa do popularne književnosti i stručne literature, te svom položaju i dugogodišnjoj književno-kulturnoj ulozi ostvarenima entuzijazmom i stručnošću vlasnika i voditelja, Knjižara Nova dobiva **drugu nagradu** za najbolju samostalnu knjižaru u Godini čitanja izvan Zagreba.

Dječja knjižara Knjiguljica iz Karlovca smještena u staroj gradskoj jezgri, očarava toplinom prostora te stručnošću, brižnošću i velikom predanošću vlasnika knjižara. Osim promocije i prodaje brižno odabranih kvalitetnih knjiga za djecu i slikovnica, knjižara svojim redovitim književnim programima, večerima čitanja i druženja stvara novu čitalačku publiku i potiče kulturu čitanja. Uz programe za djecu, ugošćuje i književni klub za odraslu publiku. Kao nezaobilazno mjesto u Karlovcu i jedina dječja knjižara u Hrvatskoj, ali i kao referencija za kvalitetu kad je riječ o književnosti za djecu i mlade, Knjiguljica dobiva **prvu nagradu** za najbolju samostalnu knjižaru u Godini čitanja izvan Zagreba.

Sve prijavljene samostalne knjižare izvan Zagreba ističu se na svoj način i težak je zadatak odabrati najbolje, no još je teže bilo odabrati **najbolju samostalnu knjižaru u Zagrebu**.

Knjižara Planetopija, smještena u srcu Zagreba od samog početka pronosi filozofiju održivosti i života u skladu s prirodom, što se očituje u izboru knjižnih naslova i zanimljivom darovnom programu. Planetopija, osim što nudi i ističe hrvatske autore te kvalitetnu literaturu, ima poseban kutak za dječju

razonodu i iznimno ugodan prostor za književne događaje za odrasle. Kao u filozofiji „less is more“, Planetopija u svom nevelikom, ali pregledno uređenom prostoru knjižare nudi velik izbor naslova za razne ukuse.

Knjižara Ljevak može se podičiti najboljim izlogom u Zagrebu na kulturnoj, već tradicionalno knjižarskoj lokaciji. Knjižara uspješno djeluje u promociji novih naslova i autora putem velikih plakata i oglasa. Ističe se širokim izborom naslova, a iza golemih izloga posvećenih kvalitetnoj literaturi nenametljivo daje prostor književnim događanjima u samom srcu grada.

Multimedijalna knjižara Menart pravi je biser u vrevi novozagrebačkog trgovačkog centra Avenue Mall. Golem prostor koji se odlikuje iznimno velikim izborom tiskanih i multimedijalnih, tekstualnih, glazbenih i audiovizualnih djela, s posebnim odjelima za domaću i stranu književnost, kao i za velik broj naslova na engleskom jeziku i specijalizirane književnosti, zaslužuje svaku pohvalu i posjet svakog zagrebačkog književnog znatiželjnika.

Sveučilišna knjižara i antikvarijat Dominović nudi širok izbor znanstvenih knjiga, časopisa, raznovrsne književnosti, kao i nautičke literature. Svojim položajem u neposrednoj blizini Nacionalne sveučilišne knjižnice, ali i velikim izborom i raznolikošću čestih i rjeđe dostupnih naslova, ova knjižara zauzima važno mjesto u knjižarskom svijetu grada Zagreba.

Knjižara Fraktura, otvorena u jeku pandemije, primjer je potencijala grada Zagreba za prihvaćanje novih sadržaja u kulturi. Minuciozno osmišljen i visokoestetski uređen prostor knjižare u širem centru grada, koji odiše novinom, ali i tradicijom poput rukom pisanih preporuka za knjige, pronašlo je, ponajviše zahvaljujući brojnim književnim programima, svoje mjesto u kulturnom životu Zagreba, ali i šire. Unatoč nepovoljnim okolnostima sadašnjice, knjižara Fraktura je dosad ugostila brojna književna događanja povremene ili redovite naravi. Osvijetljeni izlozi i police daju do znanja da su ovdje knjige na prvom mjestu, bile one suvremene, klasične, proza, drama, poezija ili dječja književnost, ili, pak, hrvatska književnost na stranom jeziku. Zbog svega navedenoga, naročito s obzirom na ustrajnost u promociji književnosti i čitanja, predstavljanjem brojnih domaćih i stranih pisaca i prevoditelja, kojom je u godinu dana postojanja svojim brojnim programima uživo i online izrasla u nezaobilazno mjesto susreta u književnosti i kulturi te se upisala na književnu kartu Zagreba, knjižara Fraktura proglašena je **najboljom samostalnom knjižarom u Godini čitanja u Zagrebu**.

NAJBOLJI ANTIKVARIJAT

Antikvarijati, pokazao je obilazak svih prijavljenih knjižara, na neki su način „duša knjige“. Ukupno osam prijavljenih antikvarijata, pet u Zagrebu i tri izvan njega, otkrilo nam je ljude koji žive s knjigom i za knjigu, koji su odlični poznavatelji starih i novih izdanja, male priručne enciklopedije i veliki zaljubljenici svog posla. Svaki od osam prijavljenih antikvarijata ima svoju priču, a osim što nude veliki broj inače nedostupnih knjiga, vode ih ljudi od kojih je moguće dobiti informaciju o baš svakoj knjizi koju tražite. Od rijetkih, dragocjenih knjiga pa do zaboravljenih stripova, časopisa i izdanja koja je odavno nemoguće naći, police ovih prostora posvećenih knjizi, možda skućenih prostorom, ali otvorenih srcem, nude cijeli jedan mistični svijet knjige, koji se ne vidi na policama „običnih“ knjižara. A sve to uz fanatičnu ljubav njihovih voditelja koji čitatelje vole koliko i knjige.

Antikvarijat Ex libris u Rijeci, svima je poznato mjesto u starinskom, upravo „raskošnom“ interijeru, hram knjige u gradu na Rječini, a njezin vlasnik Željko Međimorec, mala je književna enciklopedija i knjižar koji živi za knjige. Osim odlične opskrbljenosti, bogate ponude (s mogućnošću naručivanja knjiga), Ex Libris ima i preglednu i kvalitetnu web-stranicu (s preko 70.000 dostupnih knjiga online), putem koje knjige šalje diljem svijeta, pa je ovaj antikvarijat jedno od kulturnih žarišta Rijeke. U njemu se održavaju brojni programi, promocije, koncerti i književni događaji, čak i kazališne predstave. Ukratko – Ex Libris je kultno mjesto riječke književne scene. U za antikvarijat iznenađujuće velikom prostoru, s pravim malim labirintom ipak pregledno složenih polica s knjigama, važno mjesto zauzima veliki stol za kojim čitatelji/potencijalni kupci, mogu listati i čitati knjige, razmjenjivati mišljenje s vlasnikom i stručnim djelatnicima antikvarijata, lokalnim autorima koji su posebno zastupljeni u ovom prostoru i koji rado posjećuju antikvarijat, ili jednostavno čavrljati o književnim antikvitetima, ali i novitetima. Antikvarijat pomicanjem središnjih polica dobiva velik prostor za književna okupljanja, tu je i klavir na kojem povremeno zasviraju posjetitelji, a prostor je opremljen kamerom pa se svi kulturni događaji u njemu mogu pratiti i online. Na proljeće antikvarijat se sprema izaći i na ulicu, kako bi i vizualno proširio svoju prisutnost u gradu i proširio okupljanje čitatelja i ljubitelja knjige. Ovo mjesto s dušom, dnevni boravak ljubitelja knjige, po svakom se kriteriju definitivno izdvaja na **prvom mjestu antikvarijata u Hrvatskoj**.

Iako u nevelikom prostoru **Antikvarijat Ezop u Osijeku** prava je mala riznica knjiga. Knjige su pregledno i pažljivo razvrstane, često popraćene duhovitim preporukama i komentarima knjižara. Postoji i polica s besplatnim knjigama, a ploče koje su također zastupljene prošle su stručnu kontrolu kvalitete i očuvanosti te sukladno njoj ocijenjene. Antikvarijat ima jednu od najsimpatičnijih fasada i dobar izlog, s uočljivim tirkiznim okvirima i košaricama čime upada u oko. Izlog je produžetak knjižare i lijep poziv potencijalnom kupcu na ulaz u prijateljsko okruženje u kojem će se ugodno osjećati. Nenametljiva djelatnica s kojom smo se susreli dobar je poznavatelj fundusa antikvarijata, ali i knjiga uopće. Uočljiva je prisutnost brojnih, praktično svih žanrova te knjige na stranim jezicima. Mali književni biser u središtu Osijeka. Zbog svih navedenih argumenata Ezopu se dodjeljuje **druga nagrada** za najbolje antikvarijate izvan Zagreba.

Antikvarijat udruge Krilo Labina ima svoju zaista posebnu priču i humanitarni karakter, što mu daje poseban „štih“ i snažnu prisutnost i važnost u malom Labinu. Antikvarijat je inicijativa Udruge roditelja djece s poteškoćama, pa je i način njegova funkcioniranja poseban. Knjige se ne otkupljuju nego doniraju, a sav prihod ide u korist Udruge za inicijative koje pokreću i financiraju. Naglašeni humanitarni angažman i angažirani, ljubazni i simpatični volonteri, roditelji djece s poteškoćama, čini ovo mjesto specifičnim što privlači brojne posjetitelje i kupce, uključujući i one koji knjige kupuju elektroničkim putem, među kojima je i mnogo turista, u ugodno okruženje u kojem se ne priča samo o knjigama. Prostor je minijaturan, ali su knjige i ploče izložene pregledno, a postoji čak i kutak u kojem se može sjesti i listati knjige. Antikvarijat udruge Krilo Labina postao je jedno od središnjih kulturnih mjesta Labina i njegova atrakcija koja kombinira ljubav prema knjigama, promociju čitanja i naglašeni humanitarni karakter pa ima zaista široku publiku i poseban šarm. Zahvaljujući velikom broju elektroničkih glasova i odličnoj ideji za ostvarivanje iznimne humanitarne aktivnosti ovom se malom šarmantnom antikvarijatu dodjeljuje **treća nagrada** za najbolje antikvarijate izvan Zagreba.

Svaki od prijavljenih **zagrebačkih antikvarijata** mjesto je susreta snažne osobnosti knjižara i vlastitog, posebnog karaktera i svaki ima svoju zanimljivu priču tako da je u ovoj kategoriji bilo posebno teško dodijeliti samo jednu nagradu.

U antikvarijatu **Bibliofil** uz knjige pretežito se nalaze umjetnine – slike, grafike, poster – sve rijetkosti, što se može pronaći i na lijepo dizajniranoj mrežnoj stranici. Cijeli prostor ostavlja dojam ekskluzivnosti i

vlasnik je dobro poznat umjetničkim sladokuscima i ljubiteljima rijetkih izdanja. Prostor, s lijepim velikim izlogom, više nego knjižari-antikvarijatu, nalikuje kakvoj galeriji, a mrežna je stranica elegantna te pregledno podijeljena na kategorije umjetnost i književnost. Većina ponuđenoga nema istaknute cijene, već su cijene „na upit“.

Knjižara i antikvarijat Brala obiteljski je antikvarijat pa ostavlja već pri ulasku topao dojam, a u Dežmanovoj ulici ima snažnu komunikaciju s publikom kroz svoj redovno ažuriran izlog, koji se uređuje s naglaskom na zagrebačke teme, ali i u skladu s događanjima u gradu (filmski ciklusi u kinu Tuškanac, festivali u gradu...). Ima velik broj ne samo domaćih posjetitelja jer su u izlogu uvijek i inozemne književne zanimljivosti. U antikvarijatu se može pronaći velik i raznolik izbor knjiga kojim su obuhvaćeni svi žanrovi, ali i knjige na stranim jezicima. Mrežna stranica putem koje se također mogu kupiti knjige pregledna je i suvremeno dizajnirana.

U Antikvarijatu Studio, u skućenom, ali dobro uređenom i preglednom dvoetažnom prostoru posjetitelj se osjeća zagrljen knjigama i časopisima. Djelatnici su znalci u svom poslu, ugodni u kontaktu i razgovoru s kupcem/publikom, a sve zajedno ostavlja dojam starinskog, „toplog“ antikvarijata, dućana-vremeplova, koji se nije mijenjao desetljećima. S druge strane redovno ažurirana mrežna stranica vrlo je pregledna, detaljna, razvedena, informativna, s popisom zadnjih deset kupljenih knjiga, rasprodajama, najvrjednijim knjigama u ponudi te pitanjima i odgovorima.

Antikvarijat Jesenski i Turk smješten je na dobroj poziciji u gradu, a na dvije etaže nalaze se police s bogatim izborom knjiga, ostavljajući dojam šarmantnog kaosa, s knjigama koje posvuda privlače pozornost posjetitelja. Antikvarijat raspolaže dobrim izborom rijetkih izdanja, zemljovida te širokim izborom beletristike i teorije. Prati ga i kvalitetna mrežna stranica pa ne čudi da je ovaj kutak popularno mjesto ljubitelja dobre knjige.

U tako snažnoj antikvarnoj konkurenciji ipak se izdvaja jedno mjesto, u mnogočemu posebno, kojem smo odlučili dodijeliti nagradu za najbolji zagrebački antikvarijat jer je i publika koja je glasala elektroničkim putem potvrdila sve dojmove. **Antikvarijat Biblos** smjestio se u ugodnom prostor na čak tri etaže. Cijeli je prostor prilikom obnove osiguran čak i protupotresnom zaštitom koja se jako dobro pokazala u potresu koji je Zagrebu napravio veliku štetu. Vlasnik Daniel Glavan, koji antikvarijat vodi već dvadesetak godina, pokazao je ne samo izuzetno znanje, nego i veliku strast prema knjigama, posebno rijetkim izdanjima, ali i svemu onome što svakog ljubitelja knjige može zainteresirati i razveseliti. Ovaj znalac mističnog svijeta antikvarnog knjižarstva, s izraženom ljubavlju i strašću prema knjigama, dobro je i međunarodno povezan i prati sve što se događa u antikvarstvu pa je prava enciklopedija vrijednih izdanja, uključujući i stare zemljovide. Antikvarijat ipak nije elitistički i usmjeren samo takvim izdanjima, nego ima i široku ponudu „običnih“ knjiga i časopisa. Karakteriziraju ga uredno i pregledno posloženi žanrovi i odličan izbor knjiga, bilo da vas zanima povijest i teorija filma, kazališta i književnosti ili poezija, beletristika, umjetnost... Jedno od onih posvećenih mjesta na kojem svatko, u izuzetno ugodnom okruženju i jednako ugodnom razgovoru s vlasnikom i stručnim djelatnicima, može pronaći knjigu za sebe. Kad se tomu doda lijepo dizajnirana i pregledna web-stranica, koja uključuje i tekstove iz medija o ovom izuzetnom antikvarijatu, možemo reći da Biblos zaslužuje **prvo mjesto među zagrebačkim antikvarijatima**.

NAJBOLJA KNJIŽARA U OKVIRU KNJIŽARSKOG LANCA

Prva nagrada za knjižaru u okviru knjižarskog lanca izvan Zagreba dodjeljuje se **knjižari Hoću knjigu u Joker centru u Splitu**, nadomak središta grada. Smještena u visokofrekventnom trgovačkom centru, knjižara se, u svojem impozantnom prostoru, ističe raznolikom i bogatom ponudom domaćih i stranih naslova, slikovnica i knjiga za djecu, koje su pregledno raspoređene po labirintski razmještenim policama, a brižnost u osmišljanju rasporeda očituje se u činjenici da je posebna pozornost posvećena autorima vezanima uz Split i okolicu, čije su knjige istaknute na polici odmah do ulaza u knjižaru. U ponudi knjižare nalaze se knjige gotovo tristo domaćih i pedeset stranih izdavača, s time da knjižara nije formalno-pravo vezana ni uz jednog nakladnika. Raznolika je i ponuda knjiga na stranom jeziku, većinom engleskom, kao i stripova, u izvorniku i u prijevodu. Knjižara sadrži i dio s papirnicom i darovnim programom koji se nalazi u drugom planu, pa je posebnost ove knjižare upravo njezino jasno određenje kao mjesta prvenstveno knjige i čitanja. Knjižara organizira brojne programe uživo, od promocija i organiziranih potpisivanja knjiga na kojima gostuju uglavnom autori vezani uz grad i okolicu, do književnih sajмова i programa s raznim temama, od kojih neki pobuđuju toliki interes publike, da se premašuje kapacitet prostora knjižare i programi se sele u druge prostore trgovačkog centra. U knjižari se nalaze sjedeći punktovi, gdje se knjige mogu čitati i prelistavati. Publika ove knjižare je brojna i zainteresirana, čemu u prilog ide činjenica da knjižara ima čak dva književna kluba s članovima koji uz moderatore razgovaraju o pročitanim naslovima. U vrijeme pandemije dio komunikacije s publikom preselio se *online*, gdje je organizirano mnoštvo *podcast*-emisija u kojima su gostovali neki od uglednih i nagrađivanih pisaca, prevoditelj(ic)a i urednika/ca, čime je knjižara ostvarila kontinuitet u komunikaciji s vjernom publikom i u doba ograničenog živog susretanja.

Druga nagrada u ovoj kategoriji, izvan Zagreba, dodjeljuje se **knjižari Znanje u Slavonskom Brodu**. Ova knjižara središnje je mjesto za knjigu i čitanje u gradu i okolici, i usprkos relativno malom prostoru, nudi velik broj knjiga domaćih i stranih autora, knjiga za djecu i mlade raznolikih izdavača, udžbenike, u nešto manjoj mjeri multimediju, i kvalitetnu ponudu papirničkog asortimana, uredskog materijala, igračaka i darova. Raspored knjiga napravljen je uzimajući u obzir zahtjeve kupaca, ali i uz želju da se kupce motivira i usmjeri na kvalitetne domaće i strane naslove, posebno na domaću poeziju, koja je istaknuta i označena na posebnoj polici, i domaću prozu, uz nove, ali i nešto starije naslove, koji kvalitetom zaslužuju što dužu prisutnost na policama. U ponudi je i kvalitetan izbor stripova. Prostor knjižare maksimalno je iskorišten, i iako se doima nakrcan knjigama, organiziran je tako da se kupac može lako snaći. U tome mu pomažu i iznimno stručni i ljubazni knjižari koji dojam o knjižari čine cjelovitim.

Uz ovu knjižaru, u okviru lanca knjižara Znanje, pohvaljuju se i knjižare u Puli, Rijeci, Splitu i Zadru, čiji se voditelji i djelatnici ističu kompetencijom i kustoskim vještinama te zahvaljujući kojima je svaka od ovih knjižara privlačno mjesto ne samo kupnje književnih noviteta, nego i mjesto (ponovnog) otkrivanja naslova koji pripadaju vrhovima domaće i svjetske književnosti, istaknutima na strateškim mjestima knjižare u želji privlačenja i profiliranja čitatelja.

Treća nagrada u kategoriji knjižarskih lanaca za knjižare izvan Zagreba dodjeljuje se **knjižari Verbum u Vinkovcima**, koja je, kao i ostale knjižare ovog lanca, osvojila velik broj glasova publike. Pritom se upravo knjižara u Vinkovcima ističe posebnim uređenjem prostora u kojem dominiraju knjige više izdavača, a u drugom su planu vjerski predmeti i crkvena oprema, što je specifičnost svih knjižara u ovom lancu. Djelatnice su, kao i u drugim knjižarama ovog lanca, izrazito upućene, motivirane i druželjubive, spremne na razgovor s kupcima različitih profila, a prostor lijepo osvjetljen i ugodan. Iako knjižara ima nešto uži krug publike koja je uglavnom u potrazi za literaturom iz područja religije i duhovnosti, ovdje se mogu

pronaći i naslovi koji izlaze iz tih okvira, a riječ je o probranim naslovima iz svjetske književnosti i filozofije te enciklopedijama i leksikonima.

Nagrada u kategoriji knjižara u okviru knjižarskog lanca **u Zagrebu** dodjeljuje se knjižari **Hoću knjigu Megastore** u Bogovićevoj ulici. Ova knjižara nudi bogatu ponudu domaće i prijevodne literature, kao i knjiga na stranim jezicima, a uključuje naslove tristo deset domaćih i pedeset i jednog stranog izdavača. U knjižaru se ulazi kroz koridor s proširenjem koje čini papirnica i darovni program, nakon čega se ulazi u prostran, pregledan, iznimno ugodan i lijepo uređen prostor s knjigama na policama i istaknutima na mnoštvu „otoka“, pri čemu je na svakom „otoku“ više različitih izdavača, kao i razni žanrovi domaće i strane književnosti. Knjižara je osmišljena tako da privuče široku i raznoliku publiku, od književnih sladokusaca, ljubitelja žanrovske književnosti, studenata u potrazi za stručnom literaturom, do mladih čitatelja, a u ponudi je i dobar i raznovrstan izbor domaće i strane poezije, putopisa, eseja, filozofske i znanstvene literature, stripa, slikovnica i knjige za djecu, udžbenika, od kojih je svako područje posebno istaknuto u prostoru čime se olakšava snalaženje u knjižari. U prostoru knjižare organiziraju se predstavljanja i radionice, a u vrijeme pandemijskih ograničenja programi su prošireni *online* u obliku različitih *podcasta* i emisija kojima su gosti bili mnogi domaći renomirani autori, prevoditelji/ce i urednici/ce. Djelatnici knjižare su iznimno prijazni, posvećeni i dobro upućeni u temu knjige i izdavaštva, spremni uputiti i usmjeriti kupca.

Osim ove knjižare, valja u ovoj kategoriji istaknuti i knjižaru **Znanje Bookshop** u Gajevoj, koja se ističe bogatim i iznimno raznovrsnim programom knjige na stranom jeziku, ali i kvalitetnom i širokom ponudom domaće književnosti, uz istaknutu poeziju, stripove i poseban prostor namijenjen najmlađim čitateljima. Tu je i knjižara Arkadija koja je dio knjižarskog lanca **Školska knjiga** i koja se nalazi na glavnom zagrebačkom trgu, a posjetitelje privlači izvrsnim izborom domaćih i stranih knjiga, odličnom ponudom stripova kao i udžbeničkim i papirničkim programom. Obje knjižare već su dugo mjesto (pamćenja) knjige, iznimno raznolike književne ponude i zanimljivih programa vezanih uz knjigu i čitanje te kao takve imaju emblematski kulturni značaj u gradu.

ZAKLJUČAK

Nakon obilaska svih 40 prijavljenih knjižara u Hrvatskoj, ali i velikog broja elektroničkih glasova koje su čitatelji i kupci knjiga dodijelili knjižarama i antikvarijatima, mora se istaknuti izniman entuzijizam koji se može uočiti i kod velikog broja djelatnika u knjižarama, ali i kroz povećanje interesa za knjigu, za programe koji govore o knjigama i književnosti te kroz povećanu prodaju – i fizičku i internetsku. Razdoblje pandemije je na specifičan način potaknulo ljude na čitanje što se odrazilo i na povećanje broja čitatelja i kupaca knjiga u knjižarama.

Donošenje odluke o dodjeli nagrada nije bilo lako, naročito kad je riječ o zagrebačkim knjižarama i antikvarijatima od kojih je trebalo odabrati po jednog dobitnika u svakoj kategoriji. Svakako treba istaknuti i razliku u broju stanovnika te u skladu s tim i različit broj potencijalnih elektroničkih glasova za pojedine knjižare. U manjim gradovima u kojima nema puno knjižara njihova je kulturna uloga još veća i cilj je, između ostalih i ove mjere, naglasiti njihovu važnost u lokalnim okvirima i osigurati njihov opstanak kao specifičnih malih kulturnih centara i susretništa.

Na natječaj su se prijavile i specijalizirane knjižare poput primjerice Knjižare Knjiguljica specijalizirane za dječju knjigu ili Striparnice Columbo iz Splita. Njihov entuzijizam, ali i kvalitetu ponude i njihovog rada treba posebno istaknuti i nagraditi. S druge strane knjižare koje djeluju u okviru knjižarskih lanaca,

naročito one koje se nalaze u manjim mjestima i svojom ponudom knjiga različitih nakladnika osiguravaju u vlastitoj sredini dostupnost knjige također su iznimno važne.

Najljepši dio obilaska knjižara činilo je druženje s knjižarima, s djelatnicima u knjižara. Bez obzira na njihovu dob i iskustvo, veličinu knjižare ili veličinu grada – svi su pokazali izniman entuzijazam, veliku upućenost u knjižnu ponudu, ali i u interese vlastitih kupaca, odnosno čitateljske publike. Uz neknjižnu ponudu koja uključuje i papirnicu i igračke i različitu drugu robu, u svim uključenim knjižarama ipak dominiraju knjige, a načinom prezentacije drugi se sadržaji uglavnom stavljaju u drugi plan, odnosno povezuju s aktualnom ponudom knjiga.

Niz knjižara uz knjige na hrvatskom jeziku prodaje i knjige na stranim jezicima, uglavnom na engleskom. U nekim se lancima mogu naći i knjige na sličnim jezicima, ali su one također uglavnom smještene u odjeljak sa stranom knjigom. Iznimno se mogu naći djela hrvatskih autora u prijevodu na strane jezike što je u perspektivi zanimljiva preporuka knjižarama u turističkim središtima.

Također je vidljivo da knjižarski lanci nisu prijavljivali sve svoje knjižare, već su uglavnom propitali i razmišljali o njihovoj kvaliteti te na ovaj Javni poziv prijavili one koje smatraju najboljima i najreprezentativnijima. To se naročito može primijetiti na primjeru izvrsnog knjižarskog lanca Školske knjige čije su knjižare zastupljene u brojnim hrvatskim gradovima dok je, s druge strane, na Javni poziv prijavljena samo knjižara Arkadija koja se nalazi u centru Zagreba, velika je i iznimno dobro opremljena.

I na kraju – iako je samo 2021. godina proglašenja Godinom čitanja, ovaj oblik javnog isticanja najboljih knjižara svakako bi trebalo nastaviti i sljedećih godina kako bi se i dalje unaprjeđivala kvaliteta rada prema svim kriterijima, uključujući onaj najvažniji – privlačenje što većeg broja različite publike.